

Anexa III.1

Zone și trasee turistice

(cf. Strategia de turism a județului Arad)

Principalele destinații turistice:

VALEA MUREȘULUI

- zona cuprinsă între localitățile Lipova și Petriș
- zona montană până la creasta Munților Zărand
- zona la sud de râul Mureș, până la limita cu județul Timiș
- centru de informare: deînființat la Zăbrani, Lipova, Săvârșin

VALEA CRIȘULUI ALB

- zona cuprinsă între localitățile Ineu și Hălmagiu
- zona la sud de râul Crișul Alb, inclusiv versantul nordic al Munților Zărand; depresiunile Hălmagiu și Gurahonț
- centre de informare: de înființat la Hălmagiu, Buteni (muzeul local)

ZONA MONTANĂ CODRU-MOMA

- zona cuprinsă între localitățile Moneasa - Hășmaș, Sebiș -Moneasa
- centru de informare: de înființat la Moneasa

PODGORIA ARĂDEANĂ

- zona cuprinsă între localitățile Pâncota și Barațca
- zona montană până la Valea Cladovei
- centru de informare: Muzeul "Ioan Slavici" și "Emil Montșia" - Șiria

ȘTRANDURILE TERMALE

- perimetrul localităților Șofronea, Curtici, Macea, Dorobanți
- centru de informare: de înființat la Grădina Botanică Macea

LUNCA MUREȘULUI

- arealul Parcului Natural Lunca Mureșului, administrat de Direcția Silvică Arad
- centru de informare: în Pădurea Ceala

MUNICIPIUL ARAD

- zona centrală - rezervație de arhitectură
- Faleză Mureș, Ștrandul Neptun
- pădurile de luncă de la est și vest: Ceala, Vladimirescu
- centru de informare al D.D.A.C.: INFOTOUR ARAD

Clasificarea formelor de turism practicabile în județul Arad

în funcție de resursele naturale și antropice:

1.Turism cultural-istoric (vezi tabel)

2.Turism balnear (curativ-recreativ)

Stațiunea balneo-climaterică Moneasa, a intrat în circuitul turistic de peste un veac. Așezare pitorească, aflată la 100 km de mun. Arad, stațiunea este înconjurată de culmile muntoase calcaroase ale masivului Codru Moma, străbătută de cursuri de apă limpede, de păduri și pajiști naturale întinse.

-1865: a avut loc prima analiză chimică a apelor

-1886: localitatea a devenit oficial stațiune balneară

-cea mai întinsă rezervație mixtă din județ unde sunt întrunite condițiile naturale necesare formării unei concentrații ridicate de microioni negativi, cu efect curativ asupra sistemului nervos

-ape semitermale (24-33 grade Celsius), bicarbonatate, calcice, magneziene,

sodice, hipotone recomandate în tratarea afecțiunilor sistemului locomotor, nervos, a glandelor endocrine, a bolilor ginecologice și de nutriție

-climat blând pe tot parcursul anului

-trasee turistice accesibile și marcate

-structuri de cazare diverse - hoteluri, pensiuni, vile și camping

Stațiunea Lipova - Băi este situată într-o zonă colinară în imediata vecinătate a orașului Lipova și la cca. 30 km de Arad. Resursele sale naturale în ape minerale au fost cunoscute din timpul ocupației otomane.

-1854: a avut loc prima analiză chimică a apelor

-1892: localitatea a fost recunoscută oficial stațiune balneară

-1928: Borvizul de Lipova a fost premiat cu "medalia de aur" la Expoziția balneo-climaterică de la București, fiindu-i acordat titlul de "Furnizorul Curții Regale"

-apele minerale feruginoase, bicarbonatate, calcice, magneziene, sunt recomandate în cazul bolilor cardiovasculare, hepatobiliare, căi urinare, tulburări endocrine și afecțiuni ale aparatului circulator și locomotor.

Ștrandurile cu apă geotermală de la Dorobanți, Curtici, Șofronea, Macea

3. Turism religios (ecumenic)

Diversitatea comunităților etnice ce trăiesc alături de români, precum maghiarii, germanii, sârbii, slovacii, bulgarii, evreii, rromii se reflectă în diversitatea cultelor existente: ortodox, romano-catolic, reformat, evanghelic-luteran, neoprotestant, greco-catolic, mozaic.

Cele mai cunoscute lăcașe de cult cu valoare istorică sunt:

- Mănăstirea ortodoxă Hodoș-Bodrog, comuna Felnac, una din cele mai vechi așezăminte monahale din România, fiind atestată în anul 1177
- Mănăstirea ortodoxă sârbă Bezdin, sat Munar, comuna Secusigiu
- Catedrala romano-catolică Sf. Maria Radna (1756), construită pe locul unei foste biserici a cărei piatră de temelie a fost pusă în 1520 și distrusă de către turci pe la 1551; lângă catedrală se află Mănăstirea franciscană (1747)
- Biserica ortodoxă din Lipova, cu pictură religioasă datată în sec. al XV-lea, refăcută în stil baroc, sec. al XVIII-lea;
- Schitul Feredeș, comuna Șiria, cu izvorul tămăduitor de la care îi provine și numele
- Biserica Catolică din Vinga construită în anul 1892, în stil neogotic, ridicată de către comunitatea bulgară din Vinga
- Biserici de lemn din sec. XVIII-XIX: Obârșia, Corbești, Roșia, Petriș, Poiana
- în municipiul Arad: Mănăstirea ortodoxă "Sf. Simion Stâlpnicul"- Gai, Biserica ortodoxă sârbă "Sf. Petru și Pavel", Catedrala ortodoxă "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul", Catedrala romano-catolică "Sf. Anton de Padova", Sinagoga neologă, Biserica Roșie evanghelic-luterană, ș.a.

4. Turismul rural (agroturism)

Caracteristicile geografice și etnografice ale spațiului rural arădean reprezintă elemente de luat în considerare de către majoritatea turiștilor care își doresc petrecerea vacanței la țară.

Oferta turistică actuală propune:

- pensiuni rurale: Șiria, Cladova, Miniș, Julița, Hălmagiu, Brusturi, Galșa, Păuliș, Buteni, Cladova
- meșteșuguri tradiționale: olărit - Târnăvița, Bârșă; țesături: Șicula, Almaș; împletituri nuiele: Ineu, Fântânele, Beliu; pictură naivă: Brusturi, Hălmagiu;
- curiozități: mori de apă - Brazii, Secaș, Iacobini, Troaș;
- lăcașe de cult, obiectiv turistic : biserici de lemn din sec. XVIII-XIX (Obârșia, Corbești, Roșia, Petriș, Troaș, Poiana, Măgulicea)
- sărbători tradiționale:
  - târguri - Târgul de Fete de pe Muntele Găina; Târgul codrenilor-Văsoaia;
  - nedei - Tăcășele, Șortoc, Dieci, Nedeia Țării Hălmagiului;
- obiceiuri de vară: Praznicul de pită nouă - Pecica, Beliu
- obiceiuri de toamnă: "La cules de vie în Podgorie" - Șiria, "Balul strugurilor" - Pâncota
- obiceiuri de iarnă: colindatul în Ajunul Crăciunului; "Dubășii din Săvârșin"
- manifestări culturale intrate în circuitul turistic:
  - "Festivalul cântecului și jocului din Țara Zărandului" de la Moneasa,
  - Parada portului popular și Târgul meșterilor - Moneasa;
  - Festivalul folcloric "La izvor de cânt și dor"- Lipova; "Parada fanfarelor"- Festival internațional al muzicii de fanfară - Buteni;
- gastronomie locală: specialități culinare - brânzeturi din lapte de vacă, oaie sau bivoliță; preparate din carne: cârnați, maios, caltaboș, slănină afumată;
- plăcinte - "întorsuri" cu varză, cartofi sau brânză; cozonaci - coardă cu mac sau nucă; eveniment gastronomic: "Festivalul cătlanelor", "Festivalul clătitelor" - Moneasa
- degustări de vinuri produse în Podgoria Miniș-Măderat, la cramele de la: Păuliș, Miniș; metode tradiționale de producere a țuicii din fructe.

5. Turism ecologic

Oferta actuală cuprinde:

- rezervațiile botanice "Dosul Laurului"-Zimbru, Poiana cu Narcise de la Rovina, rezervația naturală mixtă Moneasa;
- Grădina Botanică Macea
- Parcuri dendrologice: "Arboretum Silva" -Gurahonț, Săvârșin, Odvoș, Căpâlnaș, Bulci
- păduri seculare de fag (Archișel-com.Archiș și Lunșoara-Hălmăgel), de gorun (Groșii Noi-com.Bârșava)
- Pădurea Ceala, lacul Măltăreț și Insula Mureș (zonă de agrement situată la 2 km de Arad și ocupă o suprafață de 1560 ha)
- Pădurea Vladimirescu - situată la o distanță de 7 km de municipiul Arad, bogată în vegetație și faună specifică pădurilor de luncă
- trasee montane marcate în Munții Zărandului, Codru - Moma și Bihorului
- lacuri: Ghioroc și Tauț - amenajate cu plaje de nisip - oferă posibilități de practicare a sporturilor nautice